

Előfizetési díj

Vidékre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy órára	1 „

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő
napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Összör hasábozott gármond sor 6 kr. ára
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyon
és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is
nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22) Haasen
stein et Vogler Wien
Wallfischgasse nr. 10.

Nyilttéri czikkok

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hová a lap szellemi részét illető
közlemények czimzendők.

Az értékes czikkok díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napi lap harmadik évi folyamára.

A „KELET” az 1873. év kezdetével 3-dik évi folyamába lép. Igyekezünk két éven át hiven betölteni a szerepét, de fontos állást, melyet nálunk egy vidéki lap elfoglalhat, s erre fogunk törekedni a jövő évben is.

Működésünk, mint eddig, kettős irányu lesz. Képviselet fogjuk az erdélyi részek külön érdekeit, egyengetve útját, hogy országrészünk, az unio teljes keresztülvitele által, az anyahon elválhatatlan, többi részeivel egyenlő, területüvé forrjon; másrésztől ragaszkodunk szilárd meggyőződésünkhöz, hogy jelenben csak a Deák-párt hivatott az átalakulás nehéz munkájának keresztülvitelére, tántoríthatatlan nívai maradunk tehát a jobboldal szabadelvű részének, támogatjuk a kormányt, melyet a párt támogat, de az igazság védelmében nem ismerünk pártszempontot.

Mig tehát hangoztatjuk fölfelé jogos követeléseinket, igyekszünk országrészünkben egyengetni a józan politikai érettség útait.

És e tekintetben bizton számíthatunk elismert nevű munkatársaink tömött soraira, kik, mint sem az álszentekedés zsoldosai, sem a demagogia uszályhordozói, hanem a független meggyőződés férfiai nyiltan és szabadon, a szellemi küzdelem terén szereznek diadalt elveiknek.

Irányczikkeink, politikai közleményeink, országgyűlési tudósításaink, rendes magán-távirataink és román lapszemléink a napi kérdéseket; bukaresti leveleink és politikai szemléink a nemzetközi ügyeket; közgazdasági rovatunk a közvagyonosodás érdekeit; változatos tárczánk és élénk hírvonatunk a közmiveltetés és a társadalom viszonyait hiven fogják, mint eddig, visszatükröztetni.

Mi törekvéseinkben lankadást nem ösmerünk s ezért bizton számíthatunk a közönség azon józan és elfogulatlan részének támogatására, mely lapunk fenállását lehetővé tette. Nem az önzés vagy haszon, hanem a köznek teendő szolgálat vezette a múltban s vezérli a jövőben tollunkat.

Azok, kik a politikai lapban nem felekezeti obscurantismust, sem szószátyár nyelvelést, hanem a nemzet életét vezérlő elvek higgadt képviseltetését keresik: a „Kelet”-ben jövőre sem fognak csalódni. Ezek pártfogását kériük ki!

Kolozsvár, 1872. december közepén.

Szász Béla,

felelős szerkesztő.

Kiadói szó. A „Kelet” külső kiállítása körül alólirt tőle minden kitelhetőt a leglelkiozméretebben fog elkövetni, hogy a t. előfizető közönség minden méltányos igényei kielégítést nyerjenek.

Midőn a lap külalakját, az előfizetési ár minden emelése nélkül, majdnem kétszeresen megnagyobbítottuk: tettük ezt azon reményben, hogy a t. közönség pártolása is azon arányban fog emelkedni. E feltevésünkben nem is csalatkozánk s e pártfogásrajövőben is számítva: előfizetési áraink maradnak — a munkabér tetemes emelkedése dacára — mint eddig:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „

Negyedévre	3 frt.
Egy órára	1 „

Az előfizetési pénzek — legezelszerűben postai utalványokkal — mielőbb alólirt — kiadó-hivatalába küldendők.

Tisztelt gyűjtőinknek, 8 előfizető után, tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Kolozsvárt, 1872. december 16-án.

Stein János,

a „Kelet,” kiadó-tulajdonosa.

A szabadság biztosítóka. *)

I.

Nem elég egy nemzet számára az, hogy birtokában legyen mindazon egyéni, társadalmi és hatósági jogoknak, melyek korunkban a polgárisult államok erejét képezik. Szükséges ezenfelül, hogy biztosítva is legyenek jogai, különben azok élvezete bizonytalanná válnék, s a polgárok nélkülöznek a társadalmi élet alapfeltételét, a biztonságot. Nem virágozhatnak az ipar, nem, a kereskedelem nem a művészetek és tudományok oly országban, hol a polgárok személye és vagyona egy urnak vagy kegyenczeinek önkényétől függ. Elég e tekintetben egy pillantást vetnünk Kelet trespédése és erőtelenségére.

Az érintett biztosítókat megadni a politikai jogoknak áll feladatában. S ez két módon történik: általánosan azért, hogy a nemzet nagy képviselői a közügyekre befolyást s ellenőrzést gyakorolnak; és különlegesen, biztosítatván minden polgár az iránt, hogy erőszak vagy igaztalanság esetében az ország meghallja panaszát, s neki a szenvedett sérelméért elégtételt nyújt.

*) Ed. Laboulaye: Le parti liberal, son programme et son avenir. 7-me édition.

A politikai jogoknak kiváló fontossága van; ezek képezik a polgári szabadság védpaizsát és menhelyét. Nélkülök csak háló a törvény, s pusztá gúny az igazság. Vannak Oroszországban is törvények; a „Svod” (orosz codex) csak magára egész könyvtárt képez, de első fejezete a császár akaratának törvény és ítélet erejét adja, s a csári névalírás egy papírlap alján elég arra, hogy bárkinek elko-boztassanak javait, s az illető Sziberiába küldessék meghalni. S így egyéb-e az orosz törvénykönyv, mint — egy találó megjegyzés szerint — a legrosszabb tréfának legterjedelmese kiadása?

Más államoknak, melyek magukat Oroszországnál szabadabbaknak képzelik, vannak chartái, s ezekben ékes nyelven el van törölve a jószág elkobzás s védelem-tárgyát képezi a legutolsó bünnös élete és szabadsága is. De mit érnek mind e szép elvek, ha le van nyűgözve a sajtó, ha néma a szószék, ha az igazságszolgáltatást titkos bizottmányok kezelik, ha a törvények alávetik a polgárok személyét miniszterek s felelősség nélküli hivatalnokok szégyelének? Nem kobbazzák ott el a javakat, csak zár alá helyezik; nem ítélik el nyilvános kihallgatás nélkül a tolvajt, de egyszerű rendőri gyapura letartóztatják, a peres formák mellőztével börtönbe vetik, s adminisztratív uton deportálják az ártatlant. Csak a szó s

nem a lényeg változott itt meg; csak az erőszak helyét váltá fel a hypocrisis, de az alkotmány homlokára írott polgári jogok mégis csak hivatalos hazugság maradtak. Az önkény felvehet minden álarcot, beszélhet minden nyelvet, még a szabadságot is; de bizalmat kelteti, biztosságot nyújtani nem képes. S ez győgyithatlan gyöngéje, ez csirája halálnak.

Politikai jogok nélkül az állam pusztá nyilt város, védtelenül föltárva néhány ember hiúsága, cselszövénye és félelme előtt. De abból, hogy a politikai szabadság polgárisult államban a legelső szerepet játsza, nem következtethetünk még, hogy az minden. Független és souverain önkormányzattal, szószékekkel és sajtóval, melyek által mindent meg lehet mondani, kétségkívül szerencsés helyzetben van egy állam, de mindez még nem elég arra, hogy ura is legyen jogainak. Meg vannak ugyan a szabadságnak biztosítóka, de szabadsága még nincs. A védfalak erősek ugyan, de mögöttük nincs semmi védeni és szeretni való. Hányszor mutatott Franciaország az utolsó hatvan év alatt oly állam példáját, a melynek népét souverainnek hirdeté ugyan az alkotmány, de a mely a kormányzat helyeslése nélkül se dolgozni, se írni, se beszélni nem tudott! Mit ér az, ha a polgár uralkodhatik a szavazó-urna előtt, ha nem lehet ur saját házában? Szép dolog, óránegyedig harmincz milliomod része lehetni az

államnak, de sokkal szebb, polgárnak lenni az egész életben át.

A polgári jogok nem a törvényhozó alkotásai; rossz törvények korlátozhatják, a jók fejleszthetik, de egyik sem szűlheti azokat. Minden század- és államban, a polgárisodás minden fokán, minden kormányforma mellett szükség van az embereknek arra, hogy gyakorolják testöket és szellemöket, hogy fejlesszék ki tehetségeiket, hogy gondolkozzanak és cselekedjenek. A ház, család, község, egyház és iskola nem törvényhozási találmányok; ellenkezőleg, az államnak csak azért van létjoga, mert védi s biztosítja e primitiv intézményeket, melyek legyőznek s túlélnek minden forradalmat. A polgári jogok természeti jogok a szó szigorú értelmében, jogai mindnyájunkra nézve az életnek, s a sorsunkról való rendelkezésnek.

A politikai jogoknak más a jellege; ezek változnak a kor és államok szerint. Nincs mindig szükség ugyanazon biztosítókekre; a védelem alakja változik, a támadásé szoriat. Évenként választott, felelős hatóságokkal, a tribunok veto jogával, mindig nyilt szószékekkel a Forumon, épen oly erőlyesen védtek a polgári szabadságot a rómaiak, mint a mi modern alkotmányaink, ugyanazon célt érték el más eszközökkel.

Napjainkban — hogy más példát idézzünk — a sajtó legfőbb biztosítóka minden sza-

badságnak. Az egész ország minden törvény-székét tart, s maga elé idézi követéit, hivatalnokait s törvényhozóit. A XIX. században a közvélemény hatalommal lett. A kormányzás titka: folyvást meghallgatni e hatalmat, mely büntetlenség senki által sem ignorálható. Egy új erő ez, mely egészen átalakítja a kormány-zók és kormányzottak közti viszonyt, valamint a gőz megsemmisíti a távolságokat, eltörli a határokat, s megváltoztat minden viszonyt a nemzetek közt. Mindkettő forradalmat csinál a nagy tömeg előnyére, mindkettőben jövője rejlik a demokráciának!

— **Országgyűlés.** Decz. 19. Ma mindkét ház ülést tartott. A képviselőházban az elnök kijelentette Szende kinevezését honvédelmi miniszterré, majd több interpelláció történt, ezután megszavaztatták harmadszor a tegnapi elfogadott javaslatot, és ezzel a ház érdemleges ülései a szünidő előtt véget értek. Még egy vagy két ülés lesz, melyekben a szentesített törvények hirdettetnek ki.

A főrendeknek „financziális” napjuk volt. A kölcsönt vitatva, gr. Cziráky s b. Prónay Gábor bőjti prédikációkat tartottak pénzügyi helyzetünkről — azon csekélyesre nem gondolván, hogy a méltóságos főrendeknek is csak most jut eszükbe teljesíteni capitolium-mentő feladatukat. A két nevezett ur kritikája különben igen csekély volt. Avatottabban szóltak az ügyhöz Perczel Miklós, gr. Szécsen, s gr. Zichy Nándor. — Kerkapoly hosszabb exposé-t terjesztett elő; a kölcsön megszavaztatott.

Az új egyetemi törvényjavaslat lényegileg már be van fejezve s mint az „Ung. Lloyd.” értesül, a közegtanodai törvényjavaslattal együtt már január hóban az országgyűlés elé fog terjesztetni. A fensőbb tanodákról szóló törvényjavaslat két részre oszlik, melyek közül az egyik az állami, a másik a nem állami főiskolákról ugyint az egyetemek, műegyetem és jogakadémiákról szól. Az egyetemen 4 facultás leendő: jog és államtudományi, orvosi, bölcsészeti-történelmi és matematikai s természettudományi. A kath. theologiai facultás az egyetemi alap végleges országgyűlési rendezéséig fentartatik. A tanszabadság elve ki van mondva, de a tanárok kötelesek bizonyos idő alatt egész tantárgyak vázlatát előadni s a tanulókat vizsgálati tárgyak által vannak korlátozva. A tudományos vizsgák különben az államiaktól elkülönítettek. Az egyetem tisztviselői az eddigiek, de rector és a tanács évenként a tanárok közül kivétel nélkül választatnak. A tanács csak az általános kérdésekben dönt, a többi ügyekben a tanárok tanácsának collegiuma a tanárok személyes vitáiban vagy a tanulókat kitöltése esetében, a tanárokból alakult esküdtészek. — A polytechnikum fakultásai lesznek: általános osztály, mérnöki-, építészeti-, gépészeti és vegyészeti szakosztály, esetleg bányászati és erdészeti osztályok is. Különben az egyetemhez hasonló berendezéssel fog birni. A jogakadémiák az egyetem jogi fakultásával egyenlőkké tételnek, de tud. szigorlatok vezetését s akadémiai fokozatok adására feljogosítva nincsenek Magyarország jogakadémiái a pesti, az erdélyiek a kolozsvári egyetemhez számítottak. A nem állami jogakadémiák két év alatt kötelesek az államiakkal egyenlő színvonalra emelkedni, különben bizonyítványaik érvényessége szűnik meg. Minden nem állami főiskola felett az állam szigorú felügyeletet gyakorol. — Az „Ung. Lloyd” megemlíti végül, hogy

ezen itt csak főbb vonalaiban vázolt törvényjavaslat Dr. Mészáros osztálytanácsos műve.

Az egyházi birtokokban kötött urbéri egyes-ségek és váltásági szerződéseknek előleges jóváhagyása tárgyában a vallás- és közoktatási miniszter a „Reform” szerint következő körlevelet bocsátott ki az összes rom. és gör. kath. érsekek és püspökökhöz.

Több oldalról nyilvánított abbéli kétély folytán, vajjon az egyházi javadalmakat érdeklőleg kötött urbéri egységek — az 1871-ik évi 53. t. cz. mellett is, — előleges jóváhagyás végett a vezetésem alatti miniszteriumhoz beküldendő-e, van szerencsém a következőket tudomásra hozni. Miután az 1871. 53. t. cz. az 1848. évi törvények által megszüntetett urbéri kapcsolathoz, a volt földesurak és a volt jobbágyok között fennmaradt jog- és birtok viszonyok szabályozásával foglalkozik (csupán, — nem törvény, valamint tetteleg nem tartalmazhat oly intézkedéseket, melyek a felségének az egyházi javak feletti legfőbb felügyeleti jogát bármilyen tekintetben korlátozhatták vagy módosíthatták volna. Mint-hogy pedig ezen legfőbb felügyeleti jog a felségét a H. K. I. R. 11. czimében, s az 1790/1 t. cz. 23 §-ban foglalt legfőbb kegyuri jog alapján mindenkor kétségbevonhatatlanul megillette, — minthogy továbbá a javadalmak egyházi javadalmait haszonélvezhetik s azok jövedelmei fölött rendelkezhetnek ugyan, de azoknak állagát érintő semmiféle szerződésekre sem léphetnek, önként következnek ezekből, hogy az 1840. VII. t. cz. 9 §-nak második és harmadik bekezdésében, az urbéri váltásági szerződésekre nézve kimondott azon szabály, hogy a mennyiben azok egyházi javakra vonatkoztak, a m. kir. helytartótanács megerősítése végett felterjesztendők voltak, — jelenleg is általában minden egyházi javadalmakat érdeklőleg kötendő urbéri egység vagy váltásági szerződés tekintetéből is főállónak tekintendő. Mihez képest az 1865. évi augusztus hava 25-én kelt legfelsőbb elhatározás alapján a főállott m. kir. helytartó tanács által ugyanazon évi szeptember hó 18-án 11963. sz. a. e tekintetben kibocsátott körintézményeit ezennel megújítván, van szerencsém a czimzettal a m. kir. igazságügy-miniszteriummal egyetértve tiszteletteljesen megke-re-sni, hogy az egyházi birtokokat érdeklő minden-mű intézi egységeket és váltásági szerződéseket, mielőtt a törvényszék elé terjesztetnének, jövrőre is előleges jóváhagyás végett felterjeszse.

A szász 12 pont indoklása.

A kiegyezkedés s az egymással eredetileg el-lentetés nézetek egybeolvadásának természetében fekszik, hogy az új fogalmak a kiegyeztetésben egybe-folyó erők középírányzatában mozog.

Mig az utolsó kölcsönösen hatnak egymás-ra, mindnyájan elhatározólag működnek közre az új alakulat formájára és irányzatára, de ez össze-köttetésben elvesztik az előbb magába bevégzett s kizárólagos érvényre törekvő természetüket.

A ma már a szász nemzetnek alapelveileg meg-egyező meggyőződése saját helyhatóságai és közse-geik reformját illetőleg az 1871. évi egyetemi gyű-lésben képviselt nézetek eredménye, de ép ezért egyet sem vett fel az utóbbiak közül, egyet sem vett fel magába változtatlanul.

lokról, kiket a jó isten gazdag ajándékokkal meg-terhelve küldött szét, kik bekandikálnak este az ab-lakokon s hol érdemeiket látnak: megszállanak és reggelre megrakják a párnák alját — minden szép-pel, minden jóval. És ma is, egy héttel előbb vagy később, dús pompával vagy egyszerű gyöngyödség-gel, talán nincs egyetlen ház, széles e házban, hol ne kérdegetnének, ne találgatnák e napokban: vajon mit hoz az angyal?

Oh szép napok! midőn magunk valánk a kér-dezők — s még szebb napok, midőn mi vagyunk a kérdeztettek...

De mit hozzon hát az angyal?

A mi gőzön jár s gőzzel élő korunk ezer meg ezer csesebecsét halmaz fel ilyenkor a kiraka-tokba, hogy még a választás is kinjába kerül az embernek; de mi csak elkomorodunk, midőn a sok hasznos között míg több hasznaltat, törékeny cif-raságot sokszor káros és hiúságot keltő tárgyat lá-tunk e kirakatokban. Üres és semmit érő divatcikkiek fényűzésre csábító rongyok — ezek teszik a legna-gyobb részt.

Egyetlen fényűzési ágat ösmernünk, mely a he-lyet, hogy lealázna, fölemel.

Értjük a könyve s asztal luxusát.

A napokban betértünk az erdélyi részek legré-gyibb magyar könyvkereskedésébe, e lap kiadójának boltjába.

Minő fény és minő bübáj! mintha a szőlő szőlő, mosolygó alma és csengő barack tündér-kertjé-ben lettünk volna!

Különbözik az ünnepi ajándékoknak szánt disz-művek — elragadtak.

Az egész élet, ezernyi változataival, mintha e kis szoba kicsinyke négyzetes butorkába lenne belevárasztva. Mint Nostradamus bűvös pálczája

A többség által létrehozott javaslat ép oly ke-vésbé tisztá kifejezése a Királyföld kívánalmainak és követeléseinek, mint a két kisebbségben maradt javaslat. Egyrészt a Királyföld egyes kerületei más-részt pedig a magas kormány és a törvényhozás irán-ti kötelesség sürgeti e szerint az alázattal alólirt szász nemzeti egyetemet következő tiszteletteljes nyi-latkozatra:

A Királyföld törvényes stabá yozása, a már tisztába hozott és egyesített kívánások és követ-elek szempontjából, sem a múlt év márcz. 29-én 458 egyet. sz. a nagyméltóságodhoz legalázatosabban felterjesztett javaslatát, sem pedig az ugyanakkor kis-sebbségben maradt és egyidejűleg felterjesztett ja-vaslatoknál fogva nem lenne ajánlható, mert min-den ilyen az említett három javaslatra fektetett egy-oldalu törvény az összes Királyföld lakói nem csak egy része, hanem az egész nemzet meggyőződésével jönne ellentétbe.

Méltóztat Excellenciád megengedni, hogy nyi-latkozatunkban az előre kibocsátott negatív részszel szembe állthassuk.

Melyek azon tisztázott és egyesített kívánal-mak és követelések melyeket a szász nemzet a szász helyhatóság és községi szervezés küszöbön álló tör-vényes reformjához köt?

Legyen szabad ezeket a következőkben legjobb lelkiismeretünk szerint pontonként Nagyméltóságod magas megfontolására bízni. (Itt következik a teg-napelőtti lapunkban közölt 12 pont.)

Az alázattal előrebocsátott pontok utolsója mu-tatja, miszerint az alázattal alólirt szász nemzeti egye-tem véleménye abban özpontosul, hogy azon tör-vénynek, mely a Királyföldet szabályozza, a fenn el-sorolt alaptételek megállapítására kellene szorít-koznia (I — XII) a további kivétel azonban a hely-hatósági törvényhozással bizatnék.

Ezen eltérés számtalan okokból volna ajánl-ható, melyek közül legyen szabad néhányat megem-litendünk.

Alaptétele az észszerű állam-törvényhozássnak, hogy szabályszerű működéseit közt többet ne vegyen mint a mennyit a dolog maga vagy az állam ér-dekei követelnek. Ezen természetes határvonalnak minden átlépése, a szabályozás tárgyának csak ter-hes kényszer okoz, az állam és törvényhozássának azonban felesleges terhet.

Egy ilyen mindkét irányban egyenlően kárté-kony áthágásnak következne be, ha az állam magas törvényhozáss — a Királyföld — szabályozásánál ezen sarkelveken túlterjedne. A Királyföld megelé-gszik ezen sarkelvek biztosításával, mert ezek egyszer-smind azon hatásköröket képezik, melyek közt hely-hatósági élete ezentúl forogni fog, és melyek egy-uttal létének nélkülözhetlen feltételeit is biztosít-ják. Ezek lehetőséggé teszik az egymást elválaszt-hatatlanná tettételező helyhatósági és községi intézmé-nek gyors és teljes kiépítését; kijelölik továbbá mindkét résznek az elmozdithatlan célpontokat és tért nyújtanak, hogy a századokon át szentnek tar-tott és a Királyföld alapjellegét képező individua-lizmus az egyes kerületek és községekben szabadon fejlődhessek. A törvényhozássnak mélyebb beavatko-zása a szabályozás egyes apróbb dolgaiba csak is különös sajátosság és önkormányzat rovására tör-ténhetnék, mely nem sokára azon helyhatósági jog-gal, melyet a Királyföld századokon át, mindig az állam javára, de soha ennek kárára majdnem korlát-lanul gyakorolt, annyival mélyebb és fájdalmasabb ellentétbe jönne, mivel ilyesgyámmokoskodásra kény-szerít sem belső sem külső okot sehol sem talál-hatni.

ugy tűntetik élénk a föltart könyveke vallás és köl-tészet, a menny és pokol tündér alakjait.

Talán a legelső értékben és diszben mindan-nyi a közt a Doré Gusztáv elragadó képeivel ékített, Biblia. Két nagy folio, pompás diszkó-tésben, kétszázán felyldi gyönyörű rajzzal, az ó és új testamentum egyszerűségben nagyszerű esemé-nyeiről, költői momentumairól.

A hosszú év munkása, kinek szívében a kin mérges fullánkjait hagyá benszakadva: az enyhület ez örök, kiapadhatlan forrásánál megelégtelen nem marad...

Az emberiség e nagy eposának méltó párja, az ember tragédiájának örök-szép költeménye: Gö the Faustja, melynek nagy ívréti diszkiadását Sei-bertz Engelbert művészi képei disztik.

A magasra törő hős; a mindig tagadó gonosz a megtört szép virágszál; Gretchen, mint régi ös-merősök intenek a fehér lapokról felénk s vágygyl, félelemmel, szánalommal töltik el szíveinket.

Vagy nevetni és mosolyogni akarsz, a sirás helyett?

Lapold hát végig az ember hatalmas komédi-áját: Cervantes Don Quixotéját, avagy báró De Manx csodás kalandjait, szintén Doré mesteri ön-jával magyarázva és pedig sokkal jobban magyarázva, mint maga a szöveg tehetné.

Ép ily valóban mélyelmű magyarázatokat ad-nak Kaulbach híres képgyűjteményei Shakespeare, Göthe, Schiller költeményeknek jubileum-kiadását Piloty, Schwind, Károlyföldi, Schnorr remek képei-vel; a Becker-albumot, s a nagy számban kiállított és szebbnél szebb anthológiákat.

Az emberi érzelmek ezer meg ezer változatait éljük itt végig alig néhány perc alatt, a legtisztább aesthetikai élvek közepett...

E mellett az utóbbi évtizedekben a politikai és gazdasági változások sokfélesége által szokatlan mozgásba hozott körülmények teszik a Királyföldek-re nézve nagyon is kívánatosnak, hogy a további hely-hatósági és községi reformokban az ut minden egyes esetben könnyen és gyorsan megközelít-hető legyen. Minél mélyebben hat az állam törvénye a szabályozás egyes részleteibe, annál merevebb és kevésbé idomíthatóbbak lesznek a formák, annál bajosabb és lassabb lesz az út, egy, talán igen je-lentéktelen, az államra nézve teljesen közönyös, a helyhatóság és községi életre nézve azonban annál sürgetőbb javításához. Mert ki merné az állam-törvényhozó testülettől követelni, hogy e kis helyi szükségletek, minden egyes részleteibe bebocsátkoz-va az igen terjedelmesen részletezett államtörvények hiányain számtalan speciális törvények által gyorsan segíteni hajlandó legyen?

Ha ellenben az államtörvény csak döntő és irányadó alapeszmék megállapítására szorítkozik, ha a helyhatósági és községi ügyek kiépítése csak részleteiben bízatik egyes szerves rendszabályokra, melyek természetesen, mint minden helyhatóság-szervezési szabályok (1872. év XLII. t. cz. 91. §.) megerősítés végett a belügyminiszter elé terjesztet-nek; akkor ez által a jövőre nézve lehetővé tétel-nék az, hogy a szentesített törvények keretén be-lől a magas kormány jóváhagyása mellett egyez-rti szabályok által kívánatos javítások léptessenek életbe, a nélkül, hogy e célból mindannyiszor a magas kormány terhére kénytelenítettünk lenni.

Azon szükségesség, mely a törvény megalapításánál ezen alaptételeket mellőzni ép oly kevésbé feketik az állam, mint a Királyföld érdekében. Az unió-törvény 10. §-nak értelme (1868. XLIII. t. cz.) mely a magas országgyűlés elé terjesztendő törvényjavaslat tartalmát körülírja, teljesedését ép az ilyes törvényes határozatokban leli, és vala-mint egyrészt az alázattal javaslatba hozott sark-elvekben semmi olyan nem létezik, a mi az állam vagy polgárai érdekével ellentétben állana, ugy másrészt azok a legbiztosabb kezesességek képezik, hogy az összes helyhatósági és községezési fejlődés nem mozoghat más, mint az államegység szükséges korlátai között; hogy végre különösen a municipális — községi önkormányzat elvének öszhangzata a parlamentarizmus — minisiteri fele-lősséggel szembe, semmi más helyhatóságban nem fog oly tökéletes lenni, mint épen a Királyföldön. A második pontban alakított alapelv („A Király-földet összeségében és tagjaiban, véve az állammal szemben — minden jelentékenyebb ügyben csak azon helyhatósági és községi jogok illetik, melye-keket a törvény a helyhatóságok és községeknek ál-talában biztosított”) szerény véleményünk szerint az állam szempontjából a döntő.

Mi sem képes az államot akadályozni, de mi sem tarthatja vissza, a Királyföldnek ugyanazon helyhatósági és községi jogok adományozásából melyekkel a többi vidékek birnak, mert alig lenne igazolható, ha a Királyföld különös előnyökben részesülne, valamint ép ugy nem, ha valami hátrá-nyára válnék.

Az egyes országrészek privilegialis kiténteté-se vagy mellőzésének ideje eltelt.

Azon alapelv felhasználása és keresztültvitale által rendszeresen bevezetetik a Királyföld tagjai-val együtt az általános helyhatósági és községi rendszerbe, és ez által céljai teljesítésében ugyan-azon biztosítókat nyújtja az államnak, melyek a többi országrészekben elegendőknek találtak.

Ne ütközz meg nyájas olvasóm, hogy az ed-digfelekben mind csupa idegen művészek neveit em-litem.

Igaz ugyan, a mi fiatal irodalmunk s kivált művészetünk még soká mögötte marad a külföld e-téren elért vívmányainak, de azért minékünk is van nem egy kiadványunk, melyre önzerttel mutatha-tunk, ha kérded: mit hozzon az angyal?

És e téren, majdnem kizárólag Ráth Mór ne-mes törekvésű kiadónkat illeti a dicséret.

Ö rakja asztalára a magyar hölgynek a leg-értékesebb költői műveket: ő szolgáltatja a magyar diszterem könyvtárát: az Eszterházi-képtárt, Eötvös József költeményeit, Arany költeményeit, az Arany albomot, Than és Lotz gyönyörű képeivel a Niebelung-ének pompás kiadását, Schnorr képei-vel; b. Orszy Thekla gyönyörű imakönyvét, Vörösmarty szék Iloakját, Orlay Soma fényképeivel. sat.

Imé egy rövid negyed óra s mennyi mélység és mennyi magasság, mennyi kincs és mennyi gyö-nyör vonult el lelki szemünk előtt!

S ha visszanezsz a haldokló év megfutott pá-lyáján, nem éppen ennyi változat emléke ujul-e meg szívedben; csak-hogy míg ott a valóság itt a költé-szet és festészet varázstükrében látjuk az élet színpa-dának ezernyi változatu képeit.

Boldog ki csak ezekből esmeri azokat. De van-e ilyen valaki? Alig!

Boldog hát, ki ezek által nemesítheti meg azokat. S ez mindnyájunk számára készen vár.

Mit hozzon az angyal??

Lépj be a könyvkereskedésbe...

Bibliophil.

Az alapel alkalmazása azonban nem járhat gondatlan egyenlővéttel. Nem szabad tovább szemlélő elvéstenni azon szándékot, hogy a magas törvényhozás a királyföld rendezését egy külön törvényre bízta. Egy ilyen külön törvénynek nem volna értelme, ha a királyföld sajátos viszonyainak valamint szükségleteinek tökéletesen a főváros szabályozásáról szóló törvény, egy nagyvárosi község életfeltételeit szeretetteljesen tekintetbe veszi, a nélkül hogy az államegység és jogegyenlőség elvét bármennyire is csorbitani, egy bátorodik az alázattal alólt szász nemzeti egyetem a legtisztellettsebben előre bocsátott pontokat a kizárólag kis polgárok és pórelemekből álló királyföld fenn álló viszonyok és szükségletek tekintetbe vételét kéri, melyek — figyelembe nem vétele a királyföldnek kárára az államnak pedig közvetlenül hátrányára válnának. Az uniótörvény (1868. XLIII. t. cz.) 10. §-a a magas országgyűlés elé terjesztésről a királyföld szabályozását illető törvényjavaslat — minőségére nézve két határozott követelést tartalmaz: feladata ennek „ugy a törvények és szerződéseken alapuló jogok, valamint az ezen területeken lakó minden nemzetiségű állampolgárok jogegyenlőségét kellő figyelembe venni és összhangzásba hozza.

Az utóbbi követelésnek, reméljük, hogy az előbb bocsátott alapelveken tökéletesen megfeleltünk. Ezeknek egyike sem vet a minden nemzetiségű polgárok egyenlő jog képességének nagy elve, valamint a törvényelőtti tökéletes egyenlőség ellen,

A ki azonban a történelmet, de különösen Erdélyország államjogi fejlődését ismeri — felhozhatja azon szemrehányást, hogy a „törvények és szerződéseken alapuló jogok nem vétettek kellően tekintetbe,” sőt a szász nemzet több nevezetes és nagy borderőji törvények és szerződések által tökéletesen biztosított „jogát ily módon elvesztette.”

Egykedvűséggel viseljük ezen szemrehányást — bár mily nehéz felelősséget is vonjon ez a jelen és jövőre nézve reánk, azok részről, kik joguk védő séb bízódalmasan reánk bízák.

Jól tudjuk, hogy nemcsak, atyáinktól nagyra becsült jog — melytől a megváltás nekünk is nehezen esik — ma el kell hogy bukjon, nem azért, alakilag többé nem törvény, hanem azért, mivel a haza fejlődésében mutatkozó természeti törvényeivel nem egyezik meg. A házért semmi nemű áldozattól sem riadunk vissza.

És mivel hisszük, hogy a legtisztellettsebben felterjesztett alapelveken jelenleg az állam követeléseinek leghelyesebb összeolvadása folytatódik, a Királyföld jogosított és helyesíthető igényeivel, és mivel meg vagyunk győződve, hogy egy valódi magyar állampolitika azon követelések megvalósítását nem fogja más, mint ezen igények kielégítésében keresni — azért bátorodunk ezen legalázatosabb kérést tenni.

Méltózat excellenciád a fenn I—XII. pont szerint alakított alapelveket elfogadni, és egyetértve a magas összes miniszteriummal, a Királyföld szabályozását illető törvényjavaslat tartalmává tenni.

Bukuresti szemle.

Egy új román történelmi munkára sietek felhívni a magyar nemzet jeles történetírójának becses figyelmét. E munka címe „Istoria critica a romanilor.” Irója Hajden besszarabiai román s több év óta bukuresti tanár s lapszerkesztő. Én Hajden critica historiájának első füzetét figyelemmel végig olvastam s mondhatom, hogy igen igen megérdemli azt, hogy tudós Szabó Károlynak a figyelmébe ajánljam. Maga az új Hajden egy roppant nyelvi-merttel bíró egyén. A görög, latin, francia s. e. európai nyelveken kívül tudja a szásznyelvet is. Ebből kifolyólag történelmi adatai számtalanok; diallektája pedig oly erős, minőt más román íróál seholsem találtam. A román lapok, pártkülönbség nélkül elragadtatva magasztalják e munkát s ép most olvasom a „Romanul”-ból, hogy fiatal Plagino Sándor bojárj franciája is lefordítja és így a románul nem tudó mivel európai közönség is hozzá férhet. Mind szép, mondja ön, de mit érdekl ez a magyar nemzetet? Ime miért. I. Hajden halomra dönti tudós Benkő történészünknek s a többieknek azon állítását, hogy a havasalföldi vódák címében emlegetett omlási hercegség valaha — mint eddig hittük — Erdélyben, Szeben és Szerdahely között feküdt volna. E helyett egy egészen új s eddig hallatlan hypotesist állít fel, azt igyekszik s éven magyar-külföld után bebizonyítani, hogy az omlási-hercegség a Bánátság Mehadia környékén feküdt. A kik a vörösek aspirációit ösmerik, azok előtt ez új felfedezés nem lehet közönyös. Emlekezhettek ön, hogy a nyáron még arról szó volt épen a magyar lapokban, miszerint I. Károly herceg akarná megvásárolni a mehadiai fürdőt. Hajden szerint az omlási-hercegséget erőszakkal vették el a magyarok s így érteni fogják önk a Hajden új felfedezésének magyar szempontból is fontosságát. 2. A másik figyelemre méltó felfedezés az „Ungro-valachia” elnevezésre vonatkozik. Tudja ön, hogy a bukuresti metropolita még ma is így cimezi magát „Metropolitu alu ungro-valachiei.” Mit keres a bukuresti főpap címében a magyar szó? honnan e titkos elnevezés, kéri Hajden? Mi eddig úgy tudtuk, hogy ez a középkorból maradt fenn, a midőn Havasalföld a magyar korona területnek kiegészítő

részt képezte. Hajden itt is új felfedezést tett; szerinte a havasalföldi főpapok a magyar-nemzettel szemben sohasem éltek e címmel s csak a többi hatalmaknál kérkedtek vele. S vajlon miért? Azért, mert az Ungro-szót csak is azután használták, miután a románok fegyverrel elfoglalták a magyaroktól Fogaras és Omlás hercegségeket. Nem éltek tehát e címmel, mert nem akartak gyöngédtelene lenni a magyarokhoz, de annál inkább emlegették az Ungro-t a többi udvaroknál, mert azok előtt ezzel mintegy kérkedtek. Az ungro szó tehát ma is arra emlekeztet, hogy a románok fegyverrel hódították volt el a magyaroktól Fogaras és Omlás földjét s büszkén osztogatták a vódák a Kárpátok csúcsairól jobbra és balra parancsait. Itt ismételnem kell, hogy ne kicsinyeljük a magyar történetírót Hajden munkájának e két új felfedezését, mert itt a francia nyelvre való fordításnak is egyetlen célja: védelmezni Romania történelmi jogait Fogaras földje és a Bánát sarka iránt. Azt vélem, hogy megértettek önk.

Most térjünk a mindennapi élet zsiabogásaihoz. Az itteni országgyűlés és senatus nagy ostentatíóval adta át I. Károlynak a válaszfeliratot, a mi nem egyéb, mint a trónbeszéd körülírása. I. Károly, mint mindig, ugy ez alkalommal is szívélyesen felelt vissza s nem tett ugy, mint egy ízben Couza Sándor, a ki a szó teljes értelmében kiutasította a tisztos deputatiót. Soha sem is bocsáttatik meg. Az országgyűlés egy igen fontos törvényt szavazott meg a metropoliták és püspökök választását illetőleg. A választás a papok, az országgyűlés és senatus által, nem képviselő, hanem in corpore fog történni s a konstantinopolyi patriarchától csak az áldást kéri. A miniszter nem így akart, ő csak is a főbbpapaknak és egyes képviselőeknek akart választási jogot adni s a megerősítést a pátriarchára bízni állítván, hogy az international ügy. Volt is aztán e miatt melege Tell miniszternek. Gyönyörű egy jelenet fejlődött ki közte és Bogalniceano képviselő közt. Elkezdetek személyeskedni s egymást azzal ijesztgetni, hogy most mindjárt megmondom ki v a gy! Azonban jobbnak vélték abban hagyni. Jobban is tették, hanem azért a „Romanul” még sem álhatta meg, hogy roluok magyarokról meg ne emlekezzenek és föl ne kiáltson: „Ne face rusine chiar pană si ungari” azaz „Még a magyarok is megszégyenitnek minket,” már t. i. gr. Lónyai lemondott, de bezzeg a Catargiuk nem tetszik. „Még a magyarok is!” Lásza ön, hogy minő jó hírben állunk mi itt a spartai erősnő Rosetti-Retiano hazafiak előtt. Ezek a böcs vörösek a magyar nemzetet azon néhány általok elámitott itteni magyar iparos után itélik meg, a kik reá bolondítottak, hogy egyházukat függetlennek kiálták ki s édes anyjukat megtagadják Szegény vörösek!

Említetttem önnek a színházi cravalt; most megíratom, hogy a törvényszék a bojár fiukat 20 havi börtönré itélte s a Hiota rendőrfőnök fölpofozóját 1 1/2 évre. Ezt előre is lehetett tudni, hanem én azt is megsughatom, hogy I. Károly meg fog nekik kegyelmezni. Az egész cravaltból csak az állapított meg, hogy a művelt (?) Romániában a közép-kor minden törtéjára in floribus áll és szó sem lehet azoknak eltörléséről. Erre aztán igazán elmondhatja a vörös proféta, hogy a magyarok is megszégyenítik... Hát az a 30 millió oka s, melyet a romániai aknáktól közelebb eloptak — s a melyre még a minister sem birt egyebet felelni „Ce se facu? mit tegyek, — ugyan édes vörös urak, mit vétett? Mondhatnók én önnek egyebet is, hanem nem bányom falra a borsót.

Országgyűlés

Pest, december 16.

Kerkápoly Károly beszéde.

(Folytatás).

Legyünk igazságosak! A kormány talán sietett tudatában azon hátramaradásnak, a mely minden felől tátozott élénk, sőt talán túl is sietett; de talán a ház is túl sietett. (Helyesítés jobbfelől.) Utasítom a képviselő urat a GS. ülészek utolsó hónapjaira, midőn én betegen feküdtem, tehát midőn én sem jónak, sem rosznak okozója nem voltam. Utalok a ház jegyzőkönyveire és naplóira, — megláthatja belőlük a háznak azon határozatait, melyek részben, de csakis részben a kormánynak iniciatívájára, másrésztben a képviselők iniciatívájára hoztak. Ezen határozatok ezt tartalmazzák: Utasítatik a kormány ezen és ezen vonál kiépítésére szolgáló engedélyezéseknek javaslatba hozatására. 1868-ban meghozattak a határozatok az utolsó szakban, 69-ben pedig effectualtattak. Nem kárhoztatás, — nem szemrehányásképpen mondom én ezt; a szükség érzete élénkebb volt, mint annak előrelátása, hogy mihez fognak mindezek kerüli. Megtörtént. Ne tegyünk egymásnak szemrehányást a consequentiáért. De igen is gondoljuk meg, hová jutottunk. Én ezt állítom, megbirjuk még mindezt; de nem lehet folytatnunk Ha tehát a képviselő ur azt kéri, akarjuk-e folytatni, himezzelennél, hámozatlanul kimondom, hogy én nem. (Élénk helyeslés) Ennél többet is, azt, hogy mit akarok tehát? szívesen megmondom akár a budget-tárgyalás, akár ezen specialis kérdéseknek napirendre tűzése alkalmával.

Azt mondja a t. képviselő ur, hogy mindezeknek következtében az állam hitele csökkent, a m

nagy baj. Hogy mekkora volt az állam hitele korábban, azt megíthetem azon eredményekből, melyeket mutattak a kísérletek, midőn az államhitelet igénybe kellett venni. A kiegyezkedés előtt az ntolsó kölcsönök 11 — 12 százalékkal voltak effectualhatók, részben még épen nem voltak effectualhatók. — (Móricz Pál közbeszó: Az absolutismus idejében!) Igen. A kötvények nem voltak eladhatók. Kérem, elmegek tovább is az absolutismusról. Első kölcsönünk a vasuti kölcsön. (Egy hang balfelől: 85 millió!) Igen a 85 milliónyi realisatott 100 ezüst forint után 80 és 36 százalékkal papírban, mindamélt, hogy az akkori magas agio sokat tett a papír értékének emelésére.

A második gömöri kölcsön, a mely egyébaránt más természetű, és a melynek, bár én kötöttem, nem akarom a magam javára írni sokkal fényesebb eredményt, mert ez a kölcsön természetében volt, értékesített 88 és 399/1000 %-kal, tehát vagy 8%-kal magasabban. A 30 milliónyi kölcsön dacára annak, hogy akkor csak 8 százalékos volt az agio, realisatott 82 és 85 század rész %-kal. — Az új kölcsön szóról-szóra oly feltételek alatt köthető meg, mint a melynek alatt megkötöttet a 30 millió kölcsön, a mely pedig viszonylag a legkedvezőbbnek mondható.

Hitelünk csökkenéséről tehát nincs szó. Anynyit elismerek, hogy a 30 milliónyi kölcsön megkötésétől fogva mai napig hitelünk nem emelkedett; jobb kölcsönt negotálni ma sem birunk, mint birtunk egy év előtt. Ez baj, de ennek a bajnak sok oka van. Részben mi vagyunk okai; másrésztben nem tehetünk róla a mennyiben az okok lehet mondani, világraható körülményekben gyökereznek. Ha panaszkodunk róla, ha fájlaljuk, talán van rá okunk, de evel a bajon nem segítünk; de hogy hitelünk csökkent volna, ezt megczáfolja azon tény, hogy dacára az Európászerte nehéz pénzügyi viszonyoknak, kölcsönt köthetünk ép oly feltételek alatt, mint kötöttünk egy év előtt; sőt a mennyiben a törlesztés későbbre marad, valamivel még kedvezőbb feltételek alatt.

(Folyt. köv.)

BELFÖLD.

Háromszék, december 17. 1872.

Háromszéken a községek szervezése a körjegyzők megválasztásával nem sokára befejezve lesz. A vizsgáló bizottság szakferfiak közremunkálásával működését megkezdte. A körjegyzői jelöltek közül a napokban kitűnően vizsgáltak: Nagy Pál, Lázár Károly és Pálfi Dániel. A többiek bárha kevesebb vizsgálatot kaptak, reijogositnak annak következtetésére: hogy igyekeznek ezután több képességet szerezni. A vizsgáló bizottság tagjai közül kérdéseik ügyességénél fogva kiemelendők tartom Csabai Lászlót — ki a számvitelből, Dálnoki Károlyt, ki a katonai ügyből, — Sebestyén Sándort, ki az árvaügyből, és Séra Tamást, ki a katonai ügyből, törvénykezés, állami közigazgatás és adóügyből oly sikerült kérdéseket tett, hogy az államvizsgálat-hoz is beillettek volna.

Hogy a körjegyzőségek mielőbb beállíthatnak, arra külföld befolyással volt főispánunk gr. Kálnoki Dénes erélyessége, ki bárha a kormányzattól felmentetett is — felügyeleti jogát közmegegyezésre, annyira sikerülten végzi, hogy az egészségügy és utjavítás kedvező állása és sok más a közigazgatásban eddig eltartott hiány kiigazítása: az ő érdemeinek tudható le.

Egy műbarát.

Magyar színészet.

(L. I.) Csütörtökön, decz. 19. először adatott a „Párbaj”, olasz dráma. Ferrari után fordította Csepregi és Paulai Ede.

Első tekintetre irányműnek látszik, a párbaj ellen irányozva, azonban e tekintetben nem felel meg céljának, mert — és ez előnye — a különböző jelemekből kifolyólag, épen ugy hozatnak fel érvek a párbaj mellett, mint ellene s a költőnek erre vonatkozó saját reflexiójával sem találkoznak.

Ez, mondjunk, előnye a különben gyengén sikerült műnek, mert a párbaj, mint oly csomó, a mely körül ellentétes jellemek csoportosulnak, csakugyan képezhet drámai alapot s ezen csomó megoldása magával sodorhatná a dráma bősét s bizonyos világrendet juttathatna érvényre. Azonban ily alaphoz illő hős nincs a darabban, mert Sirchy gróf, ki már mint egy rosszul leélt multidő áldozata lép föl, semmi jellemfejlődést nem mutat, az alapeszmét semmi irányban sem fejleszti s kiálhatatlan egyéniséggel csak boszantani van hivatva körét, nem pedig hogy azzal tragikai összeütközést hozzon létre.

A párbaj, mint alapeszme egészen elmosódik s egészen mellékes érdek ragadja ki a személyeket a cselekvény köréből. Ezen organicus hibát leginkább azon körülmény idézi elő, hogy majd mindenik személynek egy csomó rendezetlen viszonya van a mult időből s ezen viszonyok a darab keretébe tolaodván, azt szakadozottá teszik; a valódi cselekvényt hátráltatják s így a mű egységét teljesen megzavarják. Azonban egyes jelenetei élénken vannak írva s ia szerzőnek lélektani ismereteiről tanuszkodnak.

Az előadás egyébiránt igen összevágó volt s e tekintetben a rendezőség elismerést érdemel. Kovács (Sirchy) ujra egy erőteljes alakítást mutatott be. Haldokló jelenetében erős humor csillámlott. Egressi a herceget bár kissé halványan, de azért helyes kidolgozással játszta. Eichner Anna érdeme hogy naiv alakjait distingválta jellekké tudja dolgozni. Mátrai, Némethi Irma, Halmi helyes felfogással játszottak. Közönség szép számmal.

Jegyzéke

azon műtárgyaknak, melyeket méltóságos báro Radák Ádámné született gr. Lázár Olga ő nagysága a kolozsvári nőegyletnek ajándékozott és a melyeket az egyet választmánya a városi redout teremben rendezendő tombola sorsjáték útján fog a pénzért gyarapítására értékesíteni.

Rajzon-tartó tok. Rajzeszközök. Főmutató készülék (stereoskop) 24 képpel. Női-készület, malachit, arannyal. Kis schveitzi fa-ház. Női-készülék, aranyba foglalva. Album faragványokkal s képekkel. Kis nádmező-alak, schveitzi férfi és neje. Elefántcsontkeret, faragvány. Csukorkatartó csokoládéval. Virágnyelv, mondatokkal. Jegyzőkönyv, barnabőr. Gyufatartó, fa-faragvány, porcellán-mellű festve, barna rézbe foglalva. Kötötttűtartó, zerge szarvakból. Nyakérem, rugony mézgából. Könyvjelző, faragvány. Tűtartó-doboz, skot fénymázzal. Acéltoll-tartó doboz skot fénymázzal. Elefántcsontból való tűtartó. Szivarszipka, vadkecske szarv. Szivarszipka, csiga héjből. Fácsozó-kés, fa. Tűtartó, fa faragvány. Elefántcsont fogvájó. Körömrészelő s fogvájó, tajkoncz. Pénztárca faragvány. Padotok tollaknak. 1 rőf mérték, elefántcsont dobozban. Hammutartó, bagaria-bőrből. Szarukigyó, elefántcsont faragvány, dobozban. Gyűszűtartó, faragvány. Tűtartó, faragott fából. Levéltárhely, florenzi raknő (mozaik) madár. Egy csiga. Csigahéjből pipa. Salátához villa s kalán faragott fából. Tűtartó faragvány. Pénztárca bagaria. Toll tartó, faragott fából. Zsebbeli tentatartó, bagariából. Sveitzi nő, fa faragvány. Kisdő dominójáték, elefántcsont. Bonboniere (csukorka szelencze). Tálca, famozaik, Kispénzes-tárca, bagariából. Aranyozott nyakérem 3 képhez való. Csigából nyaklánc. Csigából fűzők.

(Folyt. köv.)

NAPI HIREK.

1872. decz. 21.

— A királyi udvar állítólag végleg el van határozva, a telet Magyarországon tölteni és csak kevésel a világiállítást megnyitása előtt szándékozik Bécsbe, illetőleg Reichenaubba menni. A karácsonyi és újév-ünnepeket a kir. család Gödöllőn fogja tölteni és csak jan. 2-án költözik be Budára, hol bálók és estélyek nem fognak ugyan tartatni, félgyászan lévén az udvar, ellenben lesz néhány cerele és diszebed. — Rudolf koronaherceg legközelebb be fog jönni Budára udvarmestere kíséretében.

— A szerdai rókadadászatban, melyre a versenytérrel indultak, a királyné megint részt vett. Két rókat láttak és kergettek, egyiket az indulás után csakhamar, másikat a soroksári határon. Mindkettő megmenekült, ezuttal. A futások érdekesek voltak s a második 27 percig tartott. A királyné két lovat használt. Anteusszá e vadászatban négyen voltak: Almásy Kálmán, Keglevich Gábor és Szapary László grófok s Harkányi Károly, de minden nagyobb baj nélkül.

— A zene conservatorium f. é. dec. 22 én vasárnap délután tartandó közgyűlése (saját helyiségében Lyeum földzint) a t. cz. tagok és zenebarátok meghívotnak. A zene Conservatorium választmánya.

— A kolozsvári Dalkör karácson másodnapján tartja ez idei negyedik s utolsó dalestélyt a városi redout nagy termében. E dalegylet mint buzgó művelője a magyar dalköltészetnek s ébresztője a hazafias érzelmeknek: nemeseen töltötte be művészi és hazafias kettős feladatát s azért e város közönségének pártolására méltónak tanusította magát.

— Thaly Kálmán honvédelmi titkár a hazai történelem körül szerzett érdemeiért, szervezendő országos levéltár igazgatójának szemlélték ki.

— Szilágyi Béla tegnap lépett fel először a pesti nemzeti színpadon a „Tündér újjak” Kerbrán Rikhard szerepben, mely az elhunyt Szerdahelyi Kálmán legjobb szerepei közé tartozott. Szilágyi Béla még két szerepben fog fellépni. Utána mint állítják — Halmi is fog vendégszerepelni.

— Prielle Kornelia asszony jelenleg Florenzen idős, honnan a karácsonyi ünnepek után fog visszatérni.

— Szeben város képviselő közönsége az új miniszteriumhoz üdvözlő iratot intézett.

— A homoród vidéki tanítók jan. 4-én Homoród-Szt.-Mártonban közgyűlést fognak tartani.

— Marosszéken a tanítók egy tanító árgyámodát alapítottak.

— Márkus Sándor v.-hunyadi főorvos 300 frtnyi fizetéséből 100 fto hivatala folytatásáig a városi tanodák számára ajánlott fel.

— Ifj. Dumas Sándor ajánlatot kapott Steinitz berlini színházi ügynöktől, melyben ez 8000 frankkal kínálja meg, ha „La tempe de Claude” című legközelebbi darabjának Berlinben eladását megengedi. Dumas kevesebb az ajánlott díjat, és feltételeit a következő levélben tudatja Steinitz ural: „Uram! Vetttem decz. 12-ről kelt levelét, melyben 800 frankkal kínálja meg, ha új darabom iránt szerződésre lépek Poroszországgal. E feltételek ki nem elégítenek: én Elzászt kívánom. Fogadja stb.” Hiszen tüntetésnek nem rossz, habár nem új, és azért nem is ér meg 8000 frankot.

— Amerikai párbaj A főváros köreit egy véres esemény foglalkoztatja, mely tegnap este történt. Az esti órákban egy ifjú Strobentz Alajos agyonlőte magát a nincs kétség, hogy amerikai párbaj áldozata lett. A szerencsétlen ifjú Strobentz keményítő-gyár-tulajdonosnak fia, ki noha még csak 20 éves volt, atyja üzletét már is nagy ügyességgel és értelemmel vezette. Tegnap délután Doleschál József gyári könyvvivővel hosszasan beszélgetett az amerikai párbaj felől, s részletesen megmagyarázta, hogy miben áll az. Azután eltávozott szobájába s a másik pillanatban lövés hangzott. Daleshal rögtön a beszélgetés tárgyra gondolva, rémülve futott a szobába, de már késő volt. Az ifjú revolverrel lőtte szíven magát, és hátrahagyott levelében megírta, hogy amerikai párbaj áldozata, s már két hét óta tudta, hogy mely órában mond búcsút a világnak. „De én mégis örömmel teszem — írta többi közt, mivel életemet oly valakiért áldozom, kit mindig többre becültem, mint életemet, s kit egy alávaló ember halálosan megsértett.”

— Rózsa Sándor bűnpöreiből a hó 16-ika óta már a nevezetesebbek tárgyalják, s mindég érdekesebbé válik fokozatosan gonosz voltak miatt. A híres betyárnak aligha nincsenek megszámlálva napjai, mert bűnei nemcsak számosak, hanem borzasztók is. Nem számít azokon semmit. Tudni látszik, hogy mily sors vár rá, s hogy néhány bűnvád tagadásával sem segíthet magán. Valódi virtust csinál tehát minden ellene felhozott tétből, és jellemző kevélységgel küzd betyár rommája mellett. Például midőn 1850-ben Kovács Istvánéknál történt rablása tárgyalásánál azt kérdezte tőle a törvényszék elnöke, hogy minő erőszakot használt, Rózsa egész hetykén így válaszolt: „Hát hisz még van az a föl-olvasott vallomásomban, nem töltött ott lövést senki sem, hanem azért Kovács Istvánéknál nem merték ám kijönni, mert tudták, hogy a Rózsa Sándor bandája van ott, nem költött oda más erőszak.” — Még jellemzőbb az, hogy ugyanezen bűnesetre vonatkozólag Rózsa — ezinkor Veszélka azt mondja, hogy Sándor nem is vett részt a társaságban.

— Rózsa Sándor bűnpöreiből a hó 16-ika óta már a nevezetesebbek tárgyalják, s mindég érdekesebbé válik fokozatosan gonosz voltak miatt. A híres betyárnak aligha nincsenek megszámlálva napjai, mert bűnei nemcsak számosak, hanem borzasztók is. Nem számít azokon semmit. Tudni látszik, hogy mily sors vár rá, s hogy néhány bűnvád tagadásával sem segíthet magán. Valódi virtust csinál tehát minden ellene felhozott tétből, és jellemző kevélységgel küzd betyár rommája mellett. Például midőn 1850-ben Kovács Istvánéknál történt rablása tárgyalásánál azt kérdezte tőle a törvényszék elnöke, hogy minő erőszakot használt, Rózsa egész hetykén így válaszolt: „Hát hisz még van az a föl-olvasott vallomásomban, nem töltött ott lövést senki sem, hanem azért Kovács Istvánéknál nem merték ám kijönni, mert tudták, hogy a Rózsa Sándor bandája van ott, nem költött oda más erőszak.” — Még jellemzőbb az, hogy ugyanezen bűnesetre vonatkozólag Rózsa — ezinkor Veszélka azt mondja, hogy Sándor nem is vett részt a társaságban.

meg Balogh Pál ülték Rózsa mellett a vádlottak padján. A decz. 16-iki tárgyalásban következő bűnesetek voltak napirenden. 1850-ben Márton Kocsa György őrizete alatt volt gulyából 3 ló elhajtása fényes nappal. Ez esetben Rózsa S. és Balogh Pál tolvajlásban mondatott ki bűnösöknek. 1850-ben Náray Tamás őkreiből 21 dbnak erőszakos elhajtása, melyet Rózsa S. Balogh Pál és még egy cimborája társaságában követett el. Ez esetben Rózsa S. rablás bűntényében bűnösnek kimondott, Balogh P. pedig végleg elítéltetett, és pedig elfogatásától számítva két évi súlyos börtönrre a kár és költségek egyet. megtérítésére. 1850-ben az ó-kanizsai közlegelőről 134 db birka erőszakos elhajtása. 1850-ben a halasi határban Danisz Mihálytól 18 db marha elhajtása, melyet Rózsa S. negyedmagával állítása szerint boszúból követett el, mivel a forradalom idején marhákat adott el Danisnak, ki azok árát neki megfizetni vonakodott. Domsics Antal horgosi plébános megrablása 1850. április hóban. Éjjel törtek be, s a templom tulajdonát képező pénzeket kívül sok értékes tárgyat vittek el. E bűntényénél Rózsa egy kis pikantériával kezdte beszélni, hogy ugrált ki az ágyból a plébános és szakácsnője, de a törvényszék elnök félbeszakította, miután női hallgatóság is volt jelen. E rablásban Veszélka is bűnösnek mondatott ki. A többiben csak Rózsa volt egy maga vádlott. 1851 tavaszán egy este öt lovas betyár Kovács István gyóni lakosnak akasztódombi dűlőben levő tanyájára tört, s miután a bent levő gazdát egy lövéssel s fenyegető káromkodással megfélemlítették, hogy az ki ne merjen jönni, 20 darab marháját elhajtották. A káros azonban rögtön pandurokkal nyomozván jó szálgait: másnap a pusztán föl is találta azokat egy lovas betyár őrizete alatt, ki közeledőkre megugrott. Itt tehát kár nem forog föl. — E bűneset tárgyalásánál történt hogy Kovács István (a megrabló) vallomását nem akarta esküvel erősíteni, s csak annyit mondott: „ugy van.” Később bevallá, hogy ő nazareus, s vallása tiltja az esküt, s felekezetének nincs más esküformája, mint az egyszerű: „ugy van.” Fájdalom nálunk azonban nincs vallásgyenlőség s itt egy sajnálatra méltó eseménynek kellett lefolyni: a lelkiismereti szabadság megtámadásának. Kovács a bibliára hivatkozva — mely az eskü ellen szól — kijelenté, hogy meg nem esküdhet, bármi történék is vele. Erre a törvényszék rövid tanácskozás után 10 frtnyi bírságra ítélte, mi ellen Kovács felebezett.

— Rózsa S. és Veszélka I. bűnösöknek mondatott ki négy rablásban. — Dec. 20-án jó tárgyalás alá Veszélka utolsó bűnténye, végleg elítéltetni azonban csak hétfőn fog Rózsával együtt.

— Széplaki báró Petrichevich Horváth Albert, a maga és gyermekei: Rózsa Sándor, Dániel Imréné, és gyermekei; Emma, római szentbirodalmi Kronmetz és meggeli gróf Firmán Pius ösvegye és gyermekei; Berta, és férje; Sándor László, Béla, honvéd lovas százados, és nője Maéskási Laura és gyermekei; Samu, és nője Petki Adèle és számos rokonok nevében szomorúan tudatja felejtethetelen nőjének, a szeretetteljes anyának, nagyanynak,

anyósának és rokonnak Zágonyi báró Szentkereszt Szusánának élete 65-ik, boldog házasságának 46-ik évében, folyó év és hó 14-én délutáni 5 órakor, pár napig tartó tüdőlob következtében, a szentsegek buzgó felvétele után történt gyászos kimutát.

Az önfeláldozó nő; a szeretetteljes anyja és nagyanyja; az erényben gazdag honfő, a mások boldogításában magasztos reodeltetését kereső, oly meleg hűvel dobogott szív hűlt tetemei folyó év és hó 17-én délelőtt 10 órakor Baczka-Madara-szon a családi sirbomba elhelyeztettek. A boldogult lelkéért a szent mise áldozat folyó év és hó 21-én délelőtt 11 órakor fog Maros-Vásárhelyen a piaci nagytemplomban a Mindenhatóknak bemutatattatni. Áldás poraira!

— Az erdélyi kölcsönös jég és tűzkármentő társulat idei okt. 10-dikéről nov. 15-éig folytatólag Ferenczi Mózes elnöke alatt tartott közgyűlésében újabb kísérletet tőn 1866-ban fölfüggesztett ügyleteinek újabb utbaindítására és lebonyolítására. A végzett megújított alapszabályok készítették, melyek majdan a miniszteriumtól bevitatták záradékkal ellátva képesíthetők az új néven „Királyhágón inuui kölcsönös jég-és tűzkármentő társulatot”, hogy a régi tagoknál levő díjhátralékokat beszédhesse, kötelezettségeinek elegettehesse sat. A gyűlés, melyen meghatalmazottak által több, mint 200 tag vett részt, megállapította továbbá a feliratott a kereskedelmi ügyéhez; fölkérő leveleket gr. Mikó Imréhez és gr. Teleki Domokoshoz; kiegészítő a választmányt, Kuliseki Jánost élethossziglan vezérigazgatójának választá s evel eloszlott. Obajtuk, hogy ez új kísérlet sikerhez vezessen.

— Amerikában, am ugyan hinni lehet az odavaló lapok ujdonságainak, jelenleg oly derekalyakat készítenek, melyek óra szerkezettel vannak ellátva. Este felhúzzák, s a mutatót arra az órára igazítják, melyen az illető felkelni akar. Midőn a megszabott idő elérkezik, a derekaly egyik rugója felpattan, az alvót kilöki ágyából, maga a derekaly pedig a legszébb rendben összegombolyodik, hogy minden további húzódozásnak elejét vegye.

— A török szultán e napokban ülte tizenkettedik mennyegzőjét, egy csodaszép cserkesz-leánygal.

— Párisban e hó 10-én oly nagy orkán volt, hogy közép hult az utcákra, fák szakadtak ki gyökereitől, hajók zúzódtak szét a Szajná s több emberélet esett áldozatul.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Pesten decz. 21. 10 ó. 45 p. d. e.
Érkezett decz. 21. 11. ó. 52 p. d. e.

A képviselőház ma délbén tartja zárlését, melyben jelentékeny ügyek fogaak elintéztetni. A felsőház tegnap elfogadta a hozzá érkezett javaslatokat.

Majthényi László, szerb királyi biztos visszalépéséről szóló hírek alaptalanok. Már állomására leutazott.

Zichy holnap átveszi a kereskedelmi miniszteriumot, Szlávay átadja neki.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Decz. 16-án 5% Metalliques 100 frt. 66.65.
Kamat 66.25. Nemzeti kölcsön 100 frt. 70.20.
1860. Kölcsön 101.75 Bankrészvény 961. Hitany.
tőzsi részvények 331.75. London 10 ft. st. 109.60
Ezüst 108.80. Cs. kir. arany — Napoleondor 876.—
Urbéri könyvények: Magyarország 79.— Te.
esi 78.— Erdélyi 77.— Horváthországi —.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

— Megjelent és Stein J. könyvkereskedésésmegrendelhető az „Erdélyi nagyobb képes nap-tár” 1873. évre. Ötödik évfolyam. Kiadja Stein J. Ára csak 50 kr. o. é. A változatos és érdekes szépirodalmi részen kívül a nagy gondnal és fáradsággal összeállított „tisztai czim- és névtár” teszi érdekessé e naptárt. Ugyanis tartalma következő: A összes m. kir. miniszterium, horvát-szlavon-dalmát miniszterium, magyar horvát tengerparti kormány, m. k. állami számvevőszék, m. k. curia semmitőszéki s legfőbb ítélőszéki osztálya, m. k. ítélőtábla Pesten és M.-Vásárhely, kir. ügyek igazgatósága Pesten, az összes m. k. sajtó- és kerületi bányabírószágok. Ezután következnek a királyhágón inuui pénzügyi igazgatóságok, adóhivatalok, vesztglő intézetek, posta és távirda igazgatóságok Kolozsvárt, az alatta levő összes hivatalokkal, a királyhágón inuui megyék, székek, vidékek és sz. kir. s kiváltságos városok köz-igazgatási, valamint az ujon szervezett kir. törvényszékek és járásbírószágok legújabb czimtára, az erd. földtermentesítési alapigazgatóság, erd. telekkönyvi igazgatóság kereskedelmi és iparkamarák, a királyhágón inuui részekben lakó és gyakorló ügyvédek orvosok, orvossebszék és állatorvosok teljes czim- és névtára; kolozsvári m. kir. egyetem, kolozsmonostori k. gazdasági tanintézet, s a Kolozsvárt létező összes állami, hitvallási köz- és magán nevelőintézetek tanárai névtára, tantárgyak megnevezése, a királyhágón inuui bankok, takaré- és kölcsönnevtára. A „kolozsvári kalauz” bemutatja a helyben székelő egy-letek, hasznos és jótékony intézeteket s a főbb és keresettebb iparágak czégeit. Az itt elősorolt bő tartalom — úgy hisszük — mindentöbbit ajánlgatást feleslegessé tesz.

Nyiltér.)

Jelzálog-kölcsön.

Alólirt ipar- és kereskedelmi ügynői iroda tisztelettel jelenti, miszerint telekkönyvileg rendezett földbirtokokra jelzálog-kölcsönt 500 frttól kezdve a legmagasabb összegig gyorsan eszközöl.

17 1/2 év alatt 9% törlesztéssel
22 " " 8% " " ebből kamatra 5% a
27 " " 7 1/4% " " többi törlesztésre esik.

Nagyobb kölcsönöknél különös előnyt nyújt. Bővebb értesítéssel levél által vagy személyes megtalálásra készséggel szolgál.

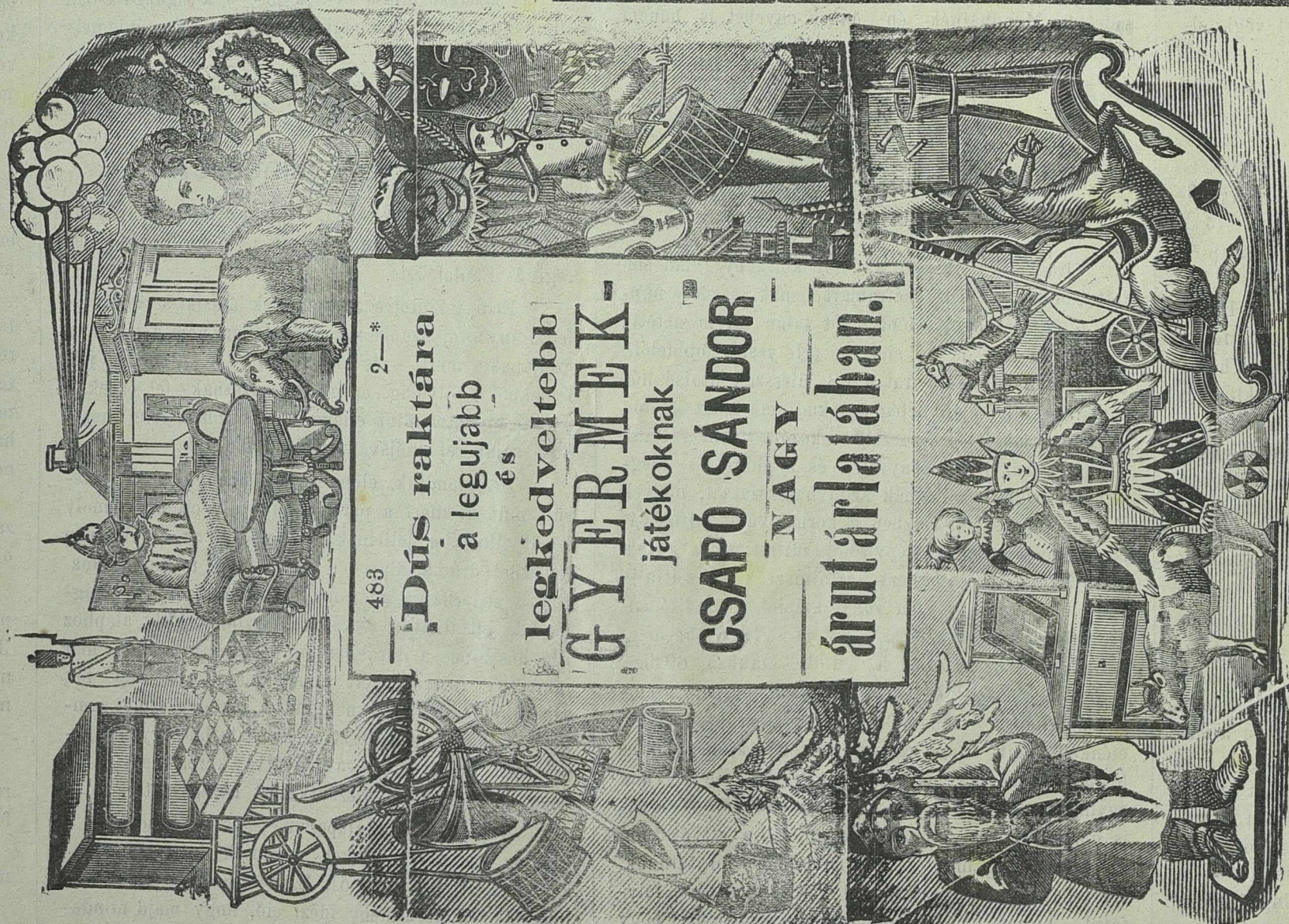
A hat. eng. általános

Ipar- és kereskedelmi ügynői iroda. Kolozsvárt, óvá; hástya- utca 239. sz. (Értekezhetni naponta d. u. 1-től 4 óráig.)

*) E rovat alatt közöltékért csupán a sajtóhatóság írá-
sában vállal felelősséget

Karácsoni és újévi

ajándékok



Dús raktára
a legújabb
és

legkedveltebb
GYERMEK-
játékoknak

CSAPÓ SÁNDOR
NAGY

árutárlatában.

Csapó Sándor

nagy árutárlatában Kolozsvárt.

Karácsoni és újévi ajándékok NAGY RAKTÁRA.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia

Hirdetmény.

Nemes Tordamegye felső-kerületében, a Maros-Járai járásban kebelezett:

- 1) Petele, nagy község — mint önálló — 400 frt. és lakás,
- 2) Körtevényfája, Maros-Jára és Gerjesz,
- 3) Magyar Péterlaka, Oláh-Telek, Oláh-Nádas és Nagy-Szederjes,
- 4) Hétkük, Magyar-Bölkény és Oláh-Bölkény,
- 5) Sáromberke, Erdő-Szengyel, Erdő-Csinád, Kis-Illye és Kis-Szederjes,
- 6) Sárpatok, Róka-Keresztúr és Várhegy, 400 frt. fizetés és lakással egybekötött községi és körjegyzői állomásokra ezennel pályázat nyitattik, melyek választás útján lesznek betöltendők: pályázni kívánók a törvény szabta kellekkel igazolásával folszerelt pályázati kérelmüket **1873 január 15-éig** alattírt szolgabírói hivatalhoz nyújtásuk bé.

A Maros-Járai járás szolgabírói hivatalától.

M.-Péterlakán, 1872. dec. 13-kán.

BÜKK-FÁ

Karváz Gyulánál Kolozsvárt

Egy hosszú ól 20 forint o. é.
Nagyobb megrendelésnél olcsóbb.
Megtekinthető Karváz József ut.
ulvarán főtér.

BÁNYAI SÁMUEL

a kecskeméti 1872-ik évi iparműkiállításán ezüst éremmel kitüntetett
kolozsvári szőcs-mester,
ajánlja a szőcs-mesterség köréhez tartozó, minden névvel nevezhető
RUHA-RAKTÁRÁT.

(443) (7-16)

Elfogad akár magán, akár postai úton minden szőcs iparágbeli megrendeléseket, s azoknak a legpontosabb és legújatosabb árban kiszolgáltatásukat saját felelőssége elvállalásával igéri. Továbbá ajánlja kitűnő **Persia-ner Bábán és Túr süvegeit.**

Lakása Kolozsvárt, bel-magyarutca 428 ház szám alatt.
Raktára ugyancsak bel-magyarutca Basini-báz 442 sz. alatt

Erdély legnagyobb könyvesarnoka!

(484) (2-*)

Mi ékesíti leginkább a Karácsonfát?
Mi műveli leginkább a gyermek lelkét?
Ki gyermeket nevel, az a hon iránt szent
Kötelességet teljesít. (Kölcsy.)

Legnagyobb raktár s legdúsabb választék képeskönyvekben és ifjúsági iratokban,
magyar-, német-, francia- s angol nyelven.
12 krajcártól — 15 frtig s azon felül.

Mulató tanító gyermek-játékok.
Földtekék 70 krtól — 23 frtig.
magyar szöveggel.

Térképek, atlaszok.

Iskolai tan- és segédkönyvek
leggazdagabb raktára,
egyetemek, középtanodák,
real- polgári- és népiskolák
számára.

Szótárak
minden
nyelven.

Karácsonyi és újévi ajándékok

Dús választékú
disz-művek
remekírók-
anthológiák-
szípirodalmi sat.
művelőből álló
nagy raktáromat.
mely a magyar, német,
angol- és francia nyelv-
ven megjelent legújabb
ajándékoknak alkalmas
irodalmi termékek
gazdag és lehető teljes gyű-
teményét tartalmazza, s mely
bátran versenyez bármely bécsi
vagy pesti könyvtárusnak készletben
tartott raktárával, a nagyérd-
mű közönség szíves figyelmébe vagyok
bátor ajánlani.

Könyvjegyzékekkel mindig szívesen szolgálom
Vidékre bérmentve küldöm.

Vidéki megrendelések azonnal s a
legpontosabban hajttnak végre.

Előfizetések minden bel- és külföldi újságra,
félévesre, évi és havi fizetési módra.

A legjelesebb irodalmi művek tárháza!

Stein János erdélyi múzeum-egyleti könyvtárusnál Kolozsvárt.

REICHBERG LÖRINCZ ékszerárus

Kolozsvárt, főtér báró Wesselényi-ház 166. sz.
vásárol mindenféle **arany-, ezüst-, drágakövek- és csürlő-ékszer** tárgyakat oly magas árban, mint másol távolról sem remélhetni.
ELAD minden fennevezett tárgyat a **legújatosabb árban.**
Ujonan tett bevásárlások folytán jól berezdett

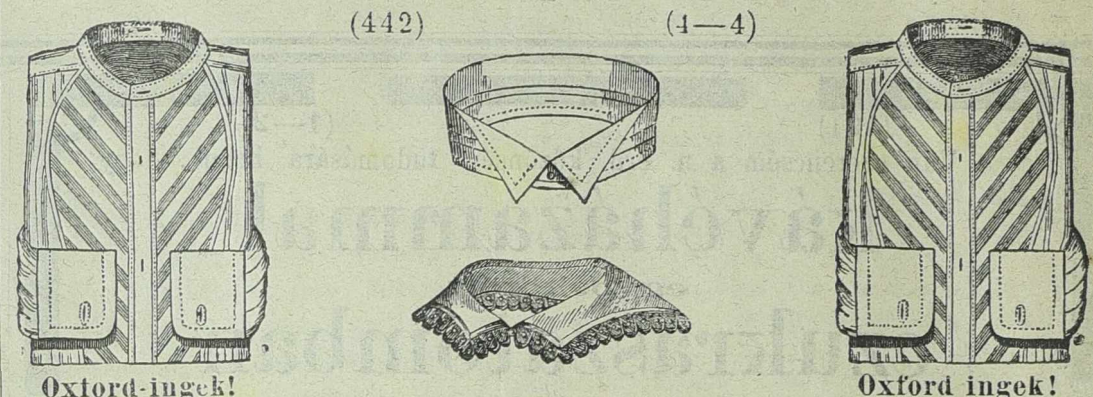
RAKTÁRA

az ékszerész szakmához tartozó minden névvel nevezhető **ezikkel** **gazdagon** **letén** **ellátva**, nagy választékot nyújt különösen **hölgyek kiházaitásához** szükséges bármennyű szerelvényekben, melyek annyival inkább ajánlhatók, mivel minden darab ezikk hatóságilag meg levén fémjelvezve (punzirt), a vásárlónak biztosítékot nyújt az iránt, hogy az állított **próba-tartalom** valósággal meg van, tehát károsítástól legkevésbé sem tarthatni.

Mindenféle antik-tárgyat, arany-, ezüst-, gyémánt s egyéb drágakő vagy más nemes ércből, akár készpénzért megvásárol, akár **újabb divatu** ezikkért becsérél, valamint efféle tárgyakat kedvelők számára mindenkor **eladásra** készen tart.

Az első s legnagyobb bécsi cs. k. udvari fehérnemű gyár

RAKTÁRA.



TEUTSCH J. B.-nél Segesvárt

elad nagyban s kicsinyben a **LEGOCSÓBB** határozott gyári áron.

VÁSZON FÉRFI INGEKET

Chiffon vagy angol Shirting ingeket fehér vagy színeset, inggallérral, gallér nélkül s külön gallérral.

Férfiaknak való inggallérokat s kszelőket, gatyákat.

HÖLGY-FEHÉRNEMŰEKET. (Kérném megírni, hogy az illető hölgy gyöngé, középszerű vagy kővér testalkatu.)

VÁSZON NŐI INGEK.

Chiffon női ingek, nagyon ajánlhatók s csinos kivitellűek.

Nő nadrágok, finom recézettel s himzéssel.

Női reggeli pongyolák s éji ingek.

Női inggallérok, előingek és kszelők.

Női alsó szoknyák, vállfűzők, zsebkendők valódi vászonzól, francia batistból, batist-clairból, pamutból vagy imitáció batistból sat. sat és **fehérneműk** csecsemők részére.

Teljes kiházaitási készülékek mennyaszonnyok számára: legegyszerűbb egész a legfinomabb nemig, mint, mérték vagy feladás szerint legrövidebb idő alatt elkészíttetnek.

Levél általi megrendelések jótállás mellett pontosan hajttnak végre, s az értők járuló összeg vagy azonnal beküldetik, vagy utánvét által kiegyenlítettik. — Levél általi megrendeléseknél kéri a férfi ingeknél a nyak-kör feladása — centiméterrel — egy inggombtól a másikig.

Mell, tüdő- és altesti bántalmak ellen, orvosoktól rendelve s a legjobb sikerrel alkalmazva.

HOFF JÁNOS udvari szállító központi raktára,
Bécs, Kolovratring 3.
Ezelőtt Kärnthnering 11.

Zala-Lövő, augusztus 16. 1872. Dr. Kabarhel, cs. kir. szedőorvos, felett dícsőri önnem malta-csokoládé port különösen a gyermekeknek előforduló hasmenések ellen. Használó esetben meg akarván kísérelni annak hasznát, küldjön számomra, postai utánvét mellett egy font malta-csokoládé port, a következő cím alatt:

Franszeste, március 25. 1872. Készítményének ismert híreben bízza kérem küldjön nevemre egy idült tüdőhurubban szenvedő leányka számára, ki erejében felette megfoghatott, 6 üveg egészségi malta-sör kivonatot, postai utánvétellel.

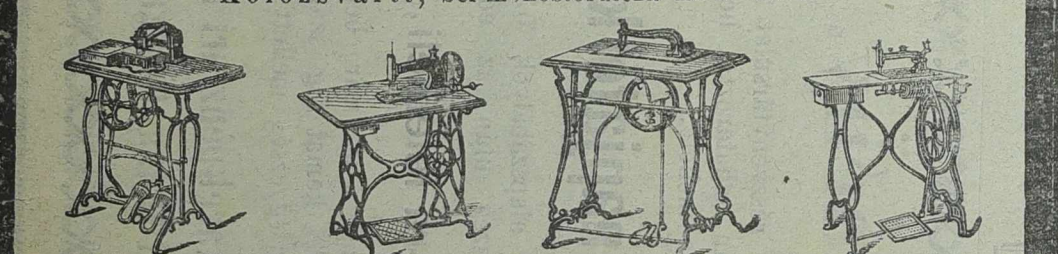
Dr. Lechner Max, katona-őrségi főorvos.
Sereth, április 18. 1872. Utóbbi szíves küldeményét orvosi rendelkezés szerint használtam s valóban az egészségi malta-csokoládé igen ízletes, tápláló és jótékony; a malta mell-bonbonokat szintén alig kezdtem használni s hatásukat már megelégedő módon éreztem, minthogy attól a nyálka, minden köhögés nélkül feloldódik. Nem is mulasztom el ezért önnem köszönetemet nyilvánítani, arra kérve ezuttal, küldene nekem 5 csomag malta mell-bonbon, utánvétellel.

Wakanowski Miklós, adóhivatali gyakornok.
Valódi HOFF-féle Malta-készítmények egyedüli árudája **Kolozsvárt Karváz Gyula, Fehérvárt Csiki Kristóf, Segesvárt Teutsch J. B. Dézsen Krémer Sámuel, Gyergyó-Szent-Miklóson Lázár Antal özvegye és fainál.**

(234) (29-50)
Ismételt leszállított árak,
havonként 5-10 forintos részlet- vagy készpénz fizetés,
szilárd jótállás és ingyen tanítás mellett
AJÁNLJA

Boér Sándorné nagy varrógép-raktára

Kolozsvárt, bel-monostorutca 190 sz. a.



Wheeler & Wilson-, Singer-, Grover & Baker- és Howe Elías-féle,
valamint minden létező és kitűnőnek elismert más szerkezetű
varró-gépeit.

Ezen raktárban úgy családok használatára, mint üzleti célra, jelesen: szabó, festő, kárpitos, kalapos keztűlt, cipész, nyerges, szij gyártó, szóval minden varrást folytató üzlethez — a szükségletek tekintetbe vételével — különösen készített **varró-gépek** nagy választékban találhatók.

Ezeknek kívül többféle
kötő-gépek,
minden fajta **kézi varró-gépek.**

Most érkeztek új keztűlt varró-gépek.

BABOS SÁNDOR

Arany és ezüst óra és láncz-raktára
Kolozsvárt a főtéren.

Arany- és ezüst órák.

Van szerencsém a nagyérdmű t. cz. helybeli és vidéki közönséggel tudatni, hogy közelebből tett bel- és külföldi utazásom alkalmával kész pénzen vásárolva, a legbiresebb gyárasokkal jöttem öszveköttetésbe, mi által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a most ujonnan megérkezett, és már raktáromon levő, dús választékú **arany és ezüst órákat, úgy szintén arany és ezüst lánczokat,** és mindenemű **fali és asztali órákat is,** oly rendkívül olcsó áron adhatom, hogy a versenyt bár melyik külföldi gyárossal is bizton kiálhatom. — Ezen árak itt, tájékozásul szolgáljanak.

Órák	Ár
Ezüst henger órák 4 rubint kövel	8, 9, 12 frtig.
" " " ruganyos	11, 12, 14 "
" " " arany széllel	12, 13, 14 "
" " " kettős fedéllel	15, 16, 17 "
" " " kristály üveggel	12, 14, 15 "
" Cylinder " a mit cronométernak neveznek	13, 14, 15 "
" " " kristály üveggel	14 — 16 "
" " " kettős fedéllel	15 — 18 "
" " " 15 rubint kövel	16 — 18 "
" " " kristály üveggel	17 — 22 "
" " " ruganyos kettős fedéllel	18, 22, 25 "
" " " kettős fedéllel (kristály üveggel)	18, 22, 26 "
" " " remontoir	25, 28, 26 "
" Cylinder remontoir	17, 20, 26 "
" Horgony remontoir kettős fedéllel	31, 35, 40 "
" " " armé	38, 40, 45 "
" Cylinder női órák, kettős fedéllel	15 — 20 "
" Horgony " " " " " " " " " " " "	20 — 26 "
Ezüst óra lánczok, rövid és hosszú	2 frt 20 krtól.
3, 4, 5, 6, 16 forintig.	
Arany óra lánczak, (mind 3-mas	
aranyból) 16 frtől 20, 25, 30, 35, 50, 150 frtig.	
" " " " " " " " " " " "	
aranyból) 34, 40, 48, 60, 80, 100 frtig.	
Toilette, író, asztali, utazó, párizsi borító bronz órák, és mindenemű fekete erdői órák főraktára.	
Minden tölem vásárolt, vagy nálam javított óra, legyen az függő, fekvő, vagy bár mily állásban levő, általam a legpontosabban, s a legszigorubbán van kiprobálva.	
Javítások saját szerkezeti szerszámok és gépek segélyével, két évi jótállás mellett, a legbiztosabban eszközöltetnek és olcsóért számíttatnak.	
Minden vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek, ÓRÁK, melyek nem tetszenének kicseréltetnek, arany vagy ezüst órák, úgy szintén lánczak is, cserébe is elfogadtatnak.	
Mig a hét éven át irányomba tanúsított bizalomért, a n. érd. t. cz. helybeli és vidéki közönségnek öszinte köszönetem nyilvánítanám, vagyok bátor kérni, hogy azt részemre továbbra is föntartani sziveskedjen, mit egész örömmel igyekezni fogok szilárd és pontos szolgálatom által ezután is kiérdemelni.	
Teljes tisztelettel:	
BABOS SÁNDOR.	
Két évi jótállás mellett.	

Valódi arany- és ezüst lánczakok.

Dús választék.